

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . 3 frt — kr. Négy hóra . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

a szerkesztő saját házában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Vasutügyünk és a pártok.

I.

(D.) Egy elmúlt évtizednek fárasztó küzdelme után, mely küzdelmet községünk jobbjai semmi fáradságot nem kimélve, kitartóan harcoltak végig a mai napig, ott tartunk, a hol elkezdettük: vasutügyünk, mely már a megvalósulás stádiumába jutott, ismét az eszmék tóva szárnyaló birodalmába lett üzve az elvakult pártszenvedély által.

Csodálkozunk kellene ez ügynek ilyen hosszú időre való elhuzásán. Csodálkozni azon, hogy egy ilyen igaz, mindenki fél érdekét előmozdító ügy mért nem győzhet, ha nem tudnánk azt, hogy a legmagasabb fokra felszigazott párt szenvedély által felizgatott egyének megszoktak feledkezni a közérdek kívánalmairól, meg a saját érdekeikről s szemük előtt nem lebeg semmi egyéb, mint győzedelmet aratni az ellenfél fölött, letiporni azt, bármilyen téren álljon is. Sajnos, hogy e pártharcok legtöbbször átcsapnak a személyeskedés terére s ember ember ellen küzd ez ádáz harcban, hol a legnagyobb vesztes: a közérdek.

Ilyenek a pártviszonyok, vagy talán jobban mondva a személyes ellenszenv diktálása következtében megalakult pártok Szentesen, hol ellenséggként lett szembe állítva a város a megyével s a harc folyik közöttük szakadatlanul mindnagyobb elkeseredéssel. Ez áldatlan harcnak köszönhetjük mi azt, a mint, hogy a köszönet megérdemlik, hogy ma még nem részesülhet Mindszent, sem Szegvár község a vasut áldásaiban. E harc nélkül ma már meg lett volna szűnve a világtól való elszigeteltetésünk, valamint gazdasági, ipar és kereskedelmi téren való előre haladásunkat gátló utak elegyengetve.

Nem akarjuk ismételtén a vasut szükségességét indokolni, annak áldásait fejtegetni, megtettük mi ezt már számtalanszor s bizton állíthatjuk, hogy Mindszent és Szegvár községben nincsen egyetlen egy józanul gondolkodó egyén sem, ki a vasutal szemben ellentétes álláspontot foglalna el.

Tagadhatatlan, hogy a vasut létesítésének kérdése egyértelmű jövő haladásunk kérdésével. Nekünk e kérdés, a jövőt tekintve, létérdekünk, de nem kevésbé fontos érdeke volna ez Szentos városnak is s mégis ugyan e város képviselő testületének többsége elvakulva s félrevezetve megfeledkezik mindenről s jobb ügyhöz méltó szívós makacssággal küzd a vasut létesítése ellen.

Hasztalan küzd az igaz érdekért harcolók kis csapata a legnagyobb hősiesség-

gel, az ellenfél fanatizált nagy tömege ellen. Hasztalan ezekkel szemben a megcáfolhatatlan érvek egész sorozata s mind hiába bizonyítják be előttük a napnál is fényesebben, hogy a vasut létesítése mily fontos érdekét képezi Szentosnak is. Mind nem ér semmit! A vasut ügynek buknia kell! — mert élén azon vármegye főispánja áll, — mely vármegyének ők harcolt izentek.

Semmi közünk sem volna a személyekhez s így azoknak egymás elleni küzdelmeihez sem, ha bennünket s velünk együtt az egész megye közérdekét nem sujtaná legsúlyosabban ez áldatlan harc következményei, de mert épen a mi nézetünk szerint az egész harc csak személyes indokokra vezethető vissza, nem térhetünk ki azon kötelesség elől, hogy az ilyképen alakult pártok fölött nézetünket el ne mondjuk.

Szentesen — a politikától eltekintve — két párt van ma; az egyik az ellenfél által elnevezett megyei párt, a másik a megye ellenes párt. Már magában az elnevezésből láthatjuk, hogy egyik pártnak sincs létjoga. „Szabad és független polgárnak” nem szabad e pártok egyikéhez sem, mint ilyenhez tartozni.

Magyei pártnak ép oly kevésbé szabad létezni, mint megye ellenes pártnak. A megyének kötelessége, hogy *egyforma mértékkel* mérjen mindenkinek és pontosan vezesse a megye ügyeit. Ő maga nem képezhet magában pártot, mert nem szabad, hogy bármily kis mértékben, bármily csekély ügyben is bármi párt, avagy személyes érdektől hagyja magát befolyásolni, kell, hogy csakis a tiszta igazság lebegjen szeméi előtt. Tudtunkkal a megye kötelességének a mostani izgalmas állapot bekövetkeztéig erejéhez képest mindenben eleget tett, de a folytonos s legtöbbször védekező indokoltan támadások folytán a legközelebbi mult időben talán az *egyenlő mérték* nem tartotta be a kellő pontossággal.

Itt van az ugynevezett „megyeellenes párt.” Egy ilyen párt létezése minden jobb érzést direkt kigunyol.

Nincsen olyan jó, a melyben rosszat ne lehessen felfedezni annak, ki minden áron a kákn is csomot keres, különösen akkor, ha a személyes bosszu mindent nagyító sötét látószóval kutatják. Így vagyunk e párttal s ha bárki kételkednék is azon, hogy e párt cselekvéseinek főrugóját a személyes bosszu képezi, bebizonyítják ők maguk azzal, hogy a legjobb indítvány is, ha az a vármegye házából vette eredetét, bennük makacs ellenzőre

talál, csinálhatnak a megyén bármit, végezhetnek ott mindent bármilyen jól, az retentetesen rossz. Fellármázzák az országot. Interpellálnak nyakra főre a parlamentben s pellengére hurcolják a megyét, és mint a hir mondja, csupán csak azért, mert Sima ellensége Stámmernek.

Deputációnak és interpellálnak, mert előbb csak Stammer kellett most már Zailinszky és még több ember kell e molochnak, mely addig míg ember áldozatokban kéjeleghet, felemészt minden jóra való ügyet. Tönkre tesz maga körül mindent, tekintet nélkül a vármegye avagy a Szentos speciális érdekére.

E párt érdekének esett áldozatul ez alkalommal vasutügyünk is.

Szentos város közgyűlésének egy előbbi a vasut kiépítését akadályozó határozat ellen több városi képviselő fellebbezést nyújtott be a megyei törvényhatósághoz, mely a városi közgyűlés ezen határozatát megsemmisítette. A megye e határozatát természetesen a megyeellenes párt nem hagyta annyiban és f. hó 7-én sietve közgyűlést hivatott össze, hol a Sima Ferenc vezérlete alatt álló párt 72 szóval 41 ellen a megyei határozat megfellebbezésére szavazott és ezzel vasut kiépítését, hanem is tette teljesen lehetetlenné, de ismét hosszú időre elodázta.

Küzd e párt ellenünk, önmaga s mindenki ellen fokozott dühvel, úgy annyira, hogy azok a jobbak kik akár gyöngeségből, akár talán képzelt mggyőződésből az árral együtt usztak — ma már megijednek attól a romboló hatástól, mely e párt nyomdokait kíséri s hova tovább magára fogják hagyni a vezéreket bosszuvágyukkal egyetemben.

E párt egyik és legtekintélyesebb tagja Sarkadi N. Mihály polgármester már kimondta és épen a vasut ügyből kifolyólag, hogy eddig, tovább nem követlek benneteket, mert tetteitek „ellenkezik a város jól felfogott érdekével s amelyet én mint *ilyent*, meggyőződésemmel ellenére, végrenem hajthatok,” és mintsem, hogy a vasutügyben a város által hozott határozatot végrehajtsa inkább lemondott állásáról.

A vármegye hivatalos közlönyei.

Mindenekelőtt tartozunk azon kijelentéssel, hogy egyáltalában nincs szándékunk politikai cikket írni, habár a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslat egyik szakaszához fűzünk is egy-két megjegyzést.

Elvitázhatatlan tény, hogy a vidéki hírlap-irodalom mostani föllendülését és elterjedtségét nagyban elősegítette az, hogy a hivatalos hirdetések részben a vidéki sajtónak adattak által s így az ezen hirdetésekkel befolyó s helylyelközzel jelentékenyebb jövedelem is a lap szellemi értékének emelésére fordítható.

Az ez idő szerint általánosságban tárgyalt s fentebb megnevezett törvényjavaslatnak a közgazgatási bizottságban módosítás és észrevétel nélkül hagyott 25-ik szakasza intézkedik arról, hogy minden vármegyében „Vármegyei Hivatalos Közlöny” szervezendő, melyben a járási és községi hatóságokkal közlendő rendeletek foglaltatnának.

Ily hivatalos közlöny az összes vármegyékre nézve a miniszterium által megállapítandó ügyviteli szabályzat alapján volna szervezendő.

A megállapítandó ügyviteli szabályzatot még elveiben sem ismerjük s így nem is sejtjük, mily intézkedéseket fog az tartalmazni a vármegyei hivatalos közlönyt illetőleg s ki által és mily módon fog az szerkesztetni s előállíttatni.

A törvényjavaslat szövegének egy másik szakasza azt mondja ugyan, hogy ezen közlönyben csak a több, vagy összes községeket érdeklő, vagy pedig elvi fontossággal bíró rendeletek közöltetnének: egyebekben azonban a törvényjavaslatból mit sem következtethetünk.

Es épen azért, mert a törvényjavaslat ilyen szükségzavú, bizonyára annál tüzetesebben fog a közlönyvel foglalkozni az ügyviteli szabályzat.

Nincs kizárva tehát annak lehetősége, hogy az ügyviteli szabályzat majd azt is ki fogja mondani, hogy az árverési s egyéb hivatalos hirdetmények, a helyi lapok mellőzésével, a Vármegyei Hivatalos Közlönybe utasíttassanak, mely esetben a vidéki sajtó nemcsak anyagi károsodást szenvedne, de egyszersmind föllendülésében is erősen korlátoztatnák.

A vidéki sajtónak nem lehet kifogása a szervezendő vármegyei hivatalos közlönyek ellen, sőt inkább csak előnyére szolgálhatna, mert a tisztviselőség hivatalos működésébe és a községek beléletébe szabadabb pillantást engedne; de érdekeiben és föllendülésében volna megtámadva, ha az összes hivatalok oda volnának utasítva, hogy a magán felek pénzén közzéteendő hivatalos hirdetmények azokban jelennének meg.

Meglehet, hogy e tekintetbeni aggodalmink alaptalanok, de ismételjük, hogy nincs kizárva annak lehetősége, hogy e közlönyök idővel ezen hirdetményeket is felölelnék.

Még most segíthetünk az ügyön azzal, ha a törvényjavaslat részletes tárgyalása alkalmával a megfelelő szakasz akként szövegeztetik, amiként a vidéki sajtó érdekei követelik.

Érdekeink első sorban is azt követelik, hogy azon szellemi nivót, melyre az utolsó évtizedek alatt vidéki hírlapirodalmunkat juttattuk, továbbra is ne csak fentartsuk, de sőt a mennyire módunkban és tehetségünkben van, fokozzuk is.

Mert nem fölösleges hangsúlyoznunk azon általánosan ismert körülményt, hogy vidéki hírlapirodalmunk manapság nemcsak épen a vidéki tehetségek számára szolgál találkozóul, hanem egyszersmind országos nevű irodalmi és publicistai tekintélyeink is szívesen munkálkodunk közre abban, hogy a vidéki hírlapirodalom emelkedjék.

A szellemi nivó továbbra való fentartása pedig feltétlenül megköveteli azt, hogy a vidéki hírlapok anyagi jólétnek örvendjenek s hogy eddigi jövedelmi forrásai meg ne szűnjenek, sőt ha lehetséges inkább emeltessenek.

A ki a vidéki sajtó feladatát ezen szempontokból itéli meg, az bizonyára nem is gondol arra, hogy a többször említett törvényjavaslat s a majdan keletkezendő ügyviteli szabályzat a veszély magvát hordozná magában.

De nem szabad optimistáknak lennünk. Résen kell lennünk minden eshetőséggel szemben. A vidéki sajtó érdekeiért el kell követnünk minden lehetőt, mindaddig, míg csak a reménynek egy sugara dereng felénk.

Azt hisszük, hogy közös érdekeink szempontjából nemsokára tényekről is vehetünk majd tudomást; azonban addig is, mert a tizenkettő óráig bevárni talán csak épen nem akarjuk, legélszerűbben tesszük, ha a vidéki sajtó hasábjait igénybe vevő országos képviselőket, mint személyes ismerősöket felkérjük arra, hogy a szöveg módosítása iránt a részletes tárgyalás alkalmával megfelelő javaslatot nyújtsanak be arra nézve, hogy a vidéki sajtó anyagi érdekei és szerzett jogai megvédve és biztosítva legyenek minden irányban.

A vidéki sajtó, a „Papai Lapok” országos nevű szerkesztőjén, Fenyvessy Ferencen kívül, aligha van más által képviselve a magyar parlamentben; de azt határozottan merjük állítani, hogy a képviselők nagy része érdeklődik a vidéki sajtónak úgy jelene, mint jövője iránt.

Őszintén kívánjuk tehát, hogy figyelmeztető soraink a vidéki sajtóban viszhangot keltessenek, s óhajtott sikerre vezessenek!

Corydon.

Községi közgyűlés.

A f. hó 18-én megtartott községi közgyűlésen ugyan csak kijutott az előjárásnak, mert a tárgysorozatnak majdnem valamennyi tárgyainak jegyzőkönyvi rosszalásban részesült. A közgyűlések képe kezd egy idő óta megváltozni, hol egy idő óta roham lépésekben halad előre a — szerep csere. Az a nagy, mindent

tüzesen támadó sereg csendes nyugalommal, rezináltan ül megszokott helyén és az arcokról hiányzik az önbizalom, míg azok a jó öreg urak és ifjabb követők, a kiktől megszoktuk a szelid türeést, most mint mind megannyi hős tüzesen támad amazokra, az előjárásra, szóval egy új ellenzék alakult azokból, akik eddig csak a támadásokat túrték.

Melyik ellenzék jobb? Ma még bajos meghatározni; attól füg, vajjon a mostani ellenzék képes lesz-e magát mérsékelni.

E közgyűlésre jövő számunkban visszatérünk és ezért csak röviden referálunk annak lefolyásáról.

A közgyűlés Szilágyi Ferenc egy interpellációjával vette kezdetét, melyet 2 évvel ezelőtt a község által lerakott padlok ügyében intézett a bíróhoz.

Ez interpellációra valóban szükség volt, mert botrányosabb eset — így kicsiben — alig képzelhető.

A község a padlókat a megtartott nyilvános árlejtés alapján egy helybeli fakereskedővel azon házak elé rakatta le, hol padlok nem voltak, természetesen az illető feleken be kellett volna a padlok árát hajtani. Ez nem törtévé meg még maig sem, azzal segített magán az előjáróság, hogy nem fizetett a fakereskedőnek sem az anyagért, sem pedig a lerakási költségért.

A közgyűlés midőn az előjáróság eljírása fölött jegyzőkönyvileg rosszalását fejezi ki, utasítja, hogy a fakereskedő haladéktalanul kifizetessék, a felektől pedig a pénzt szedesse be.

1. Tárgy. A Tiszántúli járás Tekintetes szolgabírói hivatalának az ipariskola ügybeni 1437/891. sz. a. rendelete.

Tudomásul vétetik és az iskolaszéknek kiadatik.

2. Tárgy. A Tiszántúli járás Tekintetes szolgabírói hivatalának Schvarc Jakab trahoma orvos lemondását tudató rendelete.

Felolvastatik a szolgabírói hivatal rendelete, melyben tudatja, hogy dr. Schvarc volt trachoma orvos a szolgabíró hivatalhoz intézett rövid levélkében tudatta ez állásról való lemondását ezért felhívja az előjáróságot, hogy ez ügyben intézkedjék.

Tárgy helytelennek tartja dr. Schvarc eljárást, mert annyit csak megkívánhatott volna a község egyáltalán alkalmazott tisztviselőjétől, hogy lemondásáról a községet értesítse, de különben is kötelessége lett volna a trachomas betegéről egy kimutatást is betérjeszteni, ennek híján most nem tudunk intézkedni. Indítványozza, hogy erre szállíttassák fel.

Hubacsok is rosszalja dr. Schvarc eljárását, de ezért nem szólítaná fel a kimutatások beküldésére, mert nem lehetetlen, hogy a felszólításra mit sem válaszolna. Az előjáróság keresse meg a járási orvost kihez a kimutatást valószínűleg benyújtotta.

Wimmer Károly rosszalja, hogy az előjáróság a trachoma orvossal soha nem érintkezett és nem ellenőrizte illetve tőle soha semmi adatokat nem kért. Ő a kimutatás nélkül is intézkedne ez alkalommal.

Dr. Szobli községi orvos az iskolások megvizsgálása folytán tapasztalatból jelentheti, hogy a lakosság 4 szá

TÁRCZA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke” eredeti tárcája.

CSÓK.

— Rege az erényről. —

Királyfi élt egyszer tul az operenciás tengeren; szép volt, jó volt, gazdag is volt, szóval nagyszerű párti volt; de nem akart megfélemléskedni.

Ajánlja leányát a nap fia, szolt a főköppmester.

Nem kell.

A török szultán haremének legragyogóbb szülöttje hozzád menne.

Nem kell.

A perzsa sah legkedvencebb gyermekének lehetnél férje.

Nem kell.

Az ám; nem kellett a királyfinak semmiféle potentáta leánya, pedig a montenegrói princeszt is hozzáadták volna.

Nagyon busult e miatt az ősz király, busult az udvar, szomorkodott az egész ország és a leányok gyászruhát öltöttek.

Miért nem házasodol, én szivem magzatja? kérdi a király.

Nem terem sehol nekem való leány, felelé a herceg.

No már hallod, szól a papa haragosan, olyat ne mondj nekem. Akkor az én birodalmam, hogy a legesebebb ló száz nap alatt sem ér egyik határától a másikig; teringettét, csak akad ennyi földön egy menyecskének való hajadon.

Nem tudom . . .

Fiu, ne boszants. Lásd, gyászban az ország. . . Ez így nem maradhat . . . Meg kell nőslődnöd . . .

Jól van, hát papa, legyen.

Szörnyen megörült a király és majd kiszorította a pirincből a lelket, úgy ölegette a fiut. Ez azonban komoly arccal folytatta:

Legyen atyám, de egy feltétel alatt.

Nem bánom, ha száz is, nem bánom én, ha szegény lány lesz is a menyem . . . Hál' istennek van magunknak elégünk. De tisztességes legyen, azt már kikötöm . . .

Magam sem különben. . . Halld hát atyám, azt a hajadont veszem el, a ki úgy tud megcsókolni, a mint legjobban szeretem.

* * *

Olyat nézett a király, mint a kire nagyon ráijesztenek, aztán keresztbe áll tőle a szeme.

Ej, ej, fiu, hát te . . . No, de nem ellenkezem . . . Legyen a mint akarod.

Az ország összes kisbírói kidobolták az

örömhirt minden vidéken és arra egyszerre eltűntek a gyászruhák és vigalom váltotta fel a szomorúságot.

Házasodik a királyfi! hangzott a jó hír mindenfelé.

Ki lett adva a parancsolat, hogy minden leány járuljon ő fensége elé és csókolja meg és a ki úgy csókolja, a mint a pirinc szereti, királyné lesz belőle és gyöngy életet élhet mindhalálig.

Képzeltető, hogy nagy tolongás volt a király háza előtt; jött a sok hajadon, egyik szebb a másiknál. Hatlovas hintón érkeztek a fejedelmi és főnemes sarjak, négyes fogaton a grófok meg a bárók leányai. De a polgárkisasszonyok és parasztleányok sem maradtak el.

Hej, a ki a sok gyönyörű teremtés közt válogadhatott!

A királyfi trónuson ülve fogadta a pályázókat. Hideg, komoly volt az arca. Néha, néha, mikor valamely különösen szép szűz közelgett feléje, kissé elpirult, remény sugara csillámlott fel szemében, de aztán a csók után még lehagoltabb lett.

Pedig milyen csókokat osztogattak neki! A tüzes szemű, földig érő fekete hajú leány forró, perzselő csókot nyomott ajkaira.

Nem így szeretem.

zaléka trahomás. Ez tény s így most az a kérdés óhajta-e a közgyűlés a trahomásokat gyógyítja vagy sem.

Többek hozzászólása után a közgyűlés az előjáróságnak a volt trachoma orvossal szemben tanusított hanyagsága miatt egyhangulag rosszalását fejezi ki s egyben dr. Szobl. községi orvosnak egy és mindenkorra csak is személyéhez kötött évi 200 frtot szavazott meg a trachomás betegek gyógykezelésére.

3. Tárgy. A Tiszántúli járás Tekintetes szolgabírói hivatalának a behajthatlan gyámpénztári követelés tárgyában 1601/891. sz. a. rendelete.

Ez ügyek tárgyalásába alig akart a közgyűlés bele menni, mert az aktív a bíró által nem voltak aláírva, de sőt az ügyek állásáról senki sem tudott referálni.

Wimmer Károly erős szavakban kell ki az előjáróság ellen. Tanácsüléseket csak ritkán tartanak s akkor sem veszik a községi ügyeket beható tárgyalás alá. Még soha a tanács indítványt nem tett. A bíró nem tud semmiről. Ilyen viszonyok mellett ép annyi mintha nem is volna előjáróság. Egyszerűen a közgyűlés asztalára dobják az akáákat annélkül, hogy bárki is felvilágosítást tudván. Azért van az előjáróság, a tanács és a 3 jegyző, hogy indítványozzon, referáljon. Ez ügyből kifolyólag indítványozza, hogy jövőben minden ügynél az előjáróság kimerítő elterjesztést tegyen s egyben mondja ki a közgyűlés rosszalását.

Tárgy felvilágosításul kijelenti, hogy a közgyűlés már régebben hozott egy ilyen értelmű határozatot, de azt nem fogantatosították. Érdekesnek tartja bárkire nézve is a tanácsülés jegyzőkönyveit olvasni. Nem találni abban seholy egyetlen egy komoly ügyben hozott határozatot. Hozzájárul a rosszaláshoz ez ügyet pedig javaslat tétel végett a tanács-hoz utasítóná.

E két felszólalása után előbujtak az egy idő óta vissza szorított vezérek s most már oly hosszú hallgatás után szinte jól esett nekik a gorombáskodás és neki estek a jelenlévő szegény bírónak, jegyzőnek stb. csak alig lehetett s csak nagy sokára őket hallgatásra bírni.

A közgyűlés elhatározta, hogy ez ügy adassék ki a tanácsnak javaslat tétel végett s jövőben minden ügynél az előjáróság kimerítő jelentést tegyen. E határozatról a jelen nem lévő Pap Akos jegyzőkönyvi kivonattal értesítendő. Egyben a közgyűlés az előjáróság hanyagságáért *jkvi* rosszalását fejezi ki.

4. Tárgy. Kecskemét város Tekintetes tanácsainak a felső pusztaszeri puszta közigazgatása átadása tárgyában 5471/891. sz. a. megkeresése.

Felolvastatik Kecskemét város megkeresése, melyben azt kérdi, hogy Mindszent község milyen feltételek mellett volna hajlandó a felső pusztaszeri puszta közigazgatását elvállalni.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— „Haszonbérli részvény társaság“ van községünkben alakulandó. A kezdeményezők, kik az erre vonatkozó felhívást kibocsajtottak: Tary Endre, Haász Juda, Schön-

Jött a szőke, szende, kék szemével rátekingett a királyfira; lehelet volt a csókja.

Nem így szeretem.

A vörös leány átkarolta a herceg nyakát, aztán hosszan szitta ajka mézét.

Nem így szeretem.

Csókolták ajkát, orcáját, szemét, állát, kezét, mindegyikre azt mondta, hogy:

Nem így szeretem.

Egy nap aztán néptelenné lett a palota előtti tér.

Miért nem jönnek a leányok, dühöngött a király.

Nincs több, jelenti alásan a főköppmester.

Mondtam, hogy nem akad nekem való, szól busan a pirinc.

Micsoda, birodalmam valamennyi leánya itt volt? — kérdi a felség.

A főköppmester, ki nagy irigye volt a pénzügyminiszternek, magam sem tudom, mit lehet irigyelni egy pénzügyminiszteren, ezt feleli:

Nem épen valamennyi.

Ah!

Egyetlen leány otthon maradt.

Ki merészelt?

A pénzügyminiszter leánya.

Azonnal hozzák ide!

feld Márton, Kovács Imre, Korom Gáspár, Baksai József és Szilágyi Ferenc. Addig is, míg jövő számunkban több tér lesz ez ügy fejtegetésére: kérjük községünk józan gondolkodású polgárait ez „alakulandó“ társaságtól tartózkodni.

— **Heti piacaink.** Csodálatos észjárása van ennek a mi előjáróságunknak, legalább erre vall a heti piacoknál követendő eljárása. Van a község belterületén egy olyan szép tágas piactérünk milyennel bizony nem minden sokkal nagyobb város dicsekedhetik s még is azt tapasztaljuk, hogy a piacokat már egy év óta fokozatosan kifelé szorítják a községből — a piactérről — ki a volt jószágvásárlásra. Tudvalevő dolog, hogy mily hatalmas tényezője a piac egy-egy község forgalmának különösen, ha azt idegenek is látogatják kik élelmi, ipari és kereskedelmi cikkekben szükségleteiket ott szerzik be. Sajnos azonban a piac rohamosan távozik kifelé a községből — el a kereskedések közeléből, oly annyira, hogy sokan már restelnek bejönni. Figyelmebe ajánljuk képviselő testületünknek ezt a vizsásintézkedést.

— **Tűz.** Rémitő tűzvész dühöngött községünkben f. hó 9-ikének éjjelén. Az éji örök vész jelző sípolására ijedten ugráltak ki ágyaikból a már nyugodni tért polgárok s pörén rohantak az utcára, hol valóban dermesztő látvány táralt eléjük. Már ekkor két ház állott teljesen lángokban, s vészt jóslóan világította meg az egész községet. Növelte az általános ijedelmet az orkányszerűen dühöngött szélvész s az első pillanatra mindenki a legnagyobb katasztrófától félt és épen a félelem majdnem végzetessé vált községünkre. Az első ijedelem hatása alatt csak igen kevesen mentek oltani, hanem inkább a saját családjá és vagyona megmentésén fáradoztak s csak később rohantak a vész színhelyére. Éjjeli toronyőrünk nem lévén, a harangok is csak késve jelezték a veszedelmet. A község vízi puszkái ugyan minél előbb megjelentek, de sajnos, jelenleg is oly állapotban, hogy azoktól az egész falu léghetett volna; a kerekai összetörtek, a csövei kirepedtek stb. Dicséret illeti községünk polgárainak az ilyen veszedelmeknél már nem egyszer tapasztalt önfeláldozó munkásságát, melylyel ez esetben is sikerült a tüzet lokalizálni. Leégett három lakóház gazdasági és egyéb melléképületekkel együtt. A tűz Nagy (Kis) Lukács ujosztási házában ütött ki.

— Az „Iparos és kereskedők köre“ mult vasárnap délután tartotta meg a kör helyiségének tárgyában közgyűlését. A közgyűlés a választmány határozatát egyhangulag helybenhagyta s így a kör helyisége Keresztes Ferenc ujonnan épült vendéglőjében fog lenni.

Ne bántsák, szól a herceg. Majd én inkább odamegyek . . .

Fenség, az etikett . . .

Ne locsogjon excellenciád . . . Menjünk!

* * *

A miniszter rémülten fogadta az érkezőket. Higyje el fenség, nem rajtam mult, hogy hogy a leány el nem ment.

Tudjuk, tudjuk, gunyolódik a főköppmester.

Hol a kisasszony? kérdi a herceg.

Ebben a szobában.

Várjanak itt kinn, míg visszajövök.

A herceg bement a szobába, a főköppmester pedig a kulcslyuknál kémlelte, hogy mi történik. Nem sokat látott, de egyszer nagy csattanást hallott.

Milyen csók! kiáltja.

Pedig nem csók volt.

Kiugrik az ajtón a pirinc; majd felbortotta a kíváncsi udvaroncot. Tartogatta az arcát; dagadt volt nagyon.

Szent isten, szörnyülködött a főköppmester. Pofon ütötte hercegségedet? Hivassam a hóhért?

A királyfi pedig ujjongva kiálja:

Számár, hiszen ez volt az egyetlen igazán erényes leány . . . Papot hivass!

Komor Gyula.

A közgyűlés egyben megbizta a választmányt a lapok megrendelésével.

— **Vendéglő megnyitás.** Mult vasárnap délután nyitotta meg ünnepélyesen Keresztes Ferenc vendéglőjét. Ugy a megnyitási ünnepélynél, valamint este a halvaesoránál számosan voltak jelen. Természetes, hogy az este ténél a felkészöntök sem hiányoztak s így elsőnek Vidovich Antal főszolgabíró állt fel s szép magvas beszédben fejtegette az egyesülés-társulás üdvös eszméjét, mely eszme a helyi iparos és kereskedőknél testté vált mikor e kört megalakították. Poharát emelte a körre, annak felvirágozását a közjó érdekében kívánva s végül a törekvő iparosokat éltette. Utána Kruzslyits István iparos emelte poharát a Vidovich családra és Vidovich Antal főszolgabíróra. A kedélyes mulatságnak csak a késő éjji órák vetettek véget.

— **Lopás.** László András baks-szöllői lakos házához f. hó 9-én éjjel ismeretlen tettesek betörték s a kamra abiak félfákat kifeszítvén, az ott levő ládáól az összes fehérműt, selyem kendőket, asztalneműt, közel 100 forint értékben, azonkívül az ott levő „piros bugyelárist“, melyben 100 frton felüli összeg készpénz volt elvitték, a nélkül, hogy valaki a házbeliék közül észrevette volna a tetteseket. Az esetről a csanyi őrsnél rögtön jelentés tétetett s a nyomozás a gaz tettesek iránt azonnal megindított.

— **Passzióból gyujtogatott** f. hó 11-én este egy a gőzhajón hozzánk érkezett polgár. A mondott estén ugyanis 10 és 11 óra közt sűrű füstgomolyag emelkedett a felhők felé. Két kazal szalma és ugyanannyi tengeri szár lángra világította meg az est sötétjében a messze vidéket. Az előtte való napi tűzvész sokkal jobban felcsigázta a kedélyeket, sem hogy ily kicsinyes tűzvész, mely a községen kívül eső gáton tört ki, nagyobb félelmet, illetőleg érdeklődést kelthetett volna. Az eset története következő:

Szokatlanul elkésve, este 10 és 11 óra között érkezett folyó hó 11-én hozzánk a Szegedről jövő hajó. A fedélzetén levő utasok közül különösen feltűnt egy, ki a hajó elindulása előtt egy másod perccel ugrott be s utazott Mindszentre oly hangulatban, mely pártját ritkítja a pénzes gavallérok sűrű sorában. Az illető ugyanis, nem elég, hogy a hajón jegy, illetve díj nélkül utazott, oly feltűnő módon „költek ezett“, hogy a hajó Mindszentre érve, annak kapitánya „szürét“ a partra ki is tette. Alig azonban, hogy a partra ért, egymásután kezdtek a gáton levő kazalok lángra lobbanni. A hajó derék kapitánya, ki a helyzetet átlátva, mindjárt az ő „zóna utazóra“ gondolt, egy matrózt bocsajtott partra, hogy az jelentést tegyen s az illető kéjutasót elfogja. A helybeli csendőrök két tagjának sikerült is az illetőt épen akkor elfogni, midőn egyik fűtőcai üzlet elől magával cipelt üres ládán pihente ki az éj fáradoalmait.

A csendőr őrzőjárt kérdésére, hogy miért gyujtotta fel a kazalokat? — egyszerűen felelő:

— Passzióból.

Egész magatartása mindenki előtt egy veszélyes elmebeteg tünített fel. Az orvosi vizsgálat azonban határozottan mondja: hogy ép elméjű.

Másnap f. hó 12-én átkísértetett Szentesre, hol az őrsparancsnok kérdésére: Mi a neve? — ismét oly egykedvűen felelő:

Neve: Lajos Dániel, azonban magyarosítottam nevemet „Laczi Polgárra.“

A jókedvű gyujtogató átadatott a szentesi járásbírósnak, mely valószínűleg haza Szegedre toloncoltatja, hol bizonyára nagyobb lakás bőség van, mint Mindszentben. A tűz által elhamvasztott szalma és kukoricaszár a társulat mérnökétől beérkezett jelentés szerint 56 frt és 20 kr, mely összeget, miután a gáton elhelyezett kazalok biztosítva nincsenek, Laczi Polgár szerint:

Az isten téríti meg.

— **A csongrádmegyei orvos-gyógyszerész szentesi egylete** által f. évi május 31-én a Széchenyi ligetben rendezett második gyermek-kiállítás fényesen sikerült. A kiállítást Zsilinszky Mihály főispán nyitotta meg s a díjazást figyelemmel végig nézte. Az első jutalmat Vizi László és Vizi István ikrek nyerték el egy-egy aranyat, ugyanannyit a második csoportban Szabó Erzsébet és Szabó Juliána és a 3 évesek közül Szalay Mária és Engelmann Helén, 57 gyermek különböző díjakat, 59 pedig díszoklevéllel lett kitüntetve.

— **Szentes város polgármestere Sarkadi N. Mihály** állásáról lemondott. Lemondását azzal indokolja, hogy az utóbi időben Szentes város képviselő testületében a higgadt tárgyalagosság helyett a személyeskedés lett a vezérelv s ez vitte a közgyűlést a vasut-ügyben oly határozathozatalra, mely a törvényes formákkal, az alkotmány szellemével, a város

érdekével egyenes ellentétben áll. Ily viszonyok közepette, midőn nem tudja magát elhatározni arra, hogy ezen az ő meggyőződésével homlok-egyenest ellentétben álló határozatot végrehajtsa, megköszönve a képviselő-testület bizalmát, állásáról lemondani kénytelen.

— **A véletlen játéka-e?** Budapesti lapok hozták pénteken azt a meglepő hírt, hogy Károlyi István gróf, az országgyűlésen tett nyilatkozata szerint, belépett a szabadelvű pártba. A nemes gróf tudvalevőleg egyike az ország legperfektebb gavallérjainak és belépését a szabadelvű pártba azzal indokolta, hogy ezelőtt is nagy tisztelője volt ugyan Tisza Kálmán volt kormányelnök személyének, de a vele egy pártba való belépését lehetetlenítte volt környezetének kornumpáltsága. Most belép, mert e részben kedvezőbbek a viszonyok. Vajon a véletlen játéka, hogy a nemes gróf akkor lép be a pártba, mikor Horváth Gyula abból kilépett? (Sz—V.)

— **F. hó június 8-án Csongrádvármegye közigi bizottságának fegyelmi választmánya ülést tartott,** melyen igen fontos fegyelmi ügyek nyertek elintézését.

Sarkadi N. Mihály polgármester fegyelmi ügye annak állásáról történt lemondásával együtt tárgyalatott. A választmány a lemondást elfogadta, de egyúttal ellene a vagyoni felelősséget megállapította a felügyelet elmulasztásából eredhető károkért.

Tóth Kálmán adóügyi tanácsost pedig a községi adófőkönnyvek lezárása körül tanúsított muladékoságok és a dr. Csathó Zsigmond vármegyei főjegyző, mint fegyelmi vizsgáló biztos ellen elkövetett sértések miatt állásától elmozdította.

Dr. Filó Tihámér fegyelmi ügyében hozott belügyminiszteri elmozdító határozatot kiadatni rendelte s fölhívta az alispánt, hogy a megüresedett polgármesteri és főjegyzői állások betöltése iránt intézkedjék.

— **A vasárnapi munkaszünet szabályozása tárgyában kiadott miniszteri rendelet tervezetét,** illetőleg az arra vonatkozólag a keresk. és iparkamarák és az országos ipartestületek részéről beérkezett javaslatokat május 22-én tárgyalta az országos ipartanács. A tárgyalás lefolyásáról a következőket írja a „Magyar Ipar“: Az ülés elején Baross Gábor kereskedelmi miniszter kiemelte, hogy a közönség magatartása a tervezettel szemben igen kielégítő és reményt nyújt arra nézve, hogy a munkaszünet minden nehézség nélkül fog a gyakorlati életben megvalósulni. A részletes tárgyalás során az ipartanács a kivételeknek a következő iparágakra való kiterjesztését ajánlotta: az üvegyártás bizonyos halasztást nem tűrő üzemre, a cukorfinomításra, a kertészetenél a legszükségesebb művelési munkákra, cellulóz-iparra, a sajátkészítésre, a mézesbábos-iparra, a nyomdaiparnál az állami- és hatósági nyomtatványokra és sürgős műsorok előállítására, a szódavizgyártásra, a tézsto-szárításra, szalámi-gyártásra, kenderáztatásra, a selyemgubó-iparra, gyászruhák készítésére, a virágcsokrok és az élesztők kihosdására, az elemi csapások elhárításánál szükséges ipari munkákra s végre az élelmi iparnál (hentes, mészáros, konyhakertész-szat.) a hétfő reggeli munkának megkezdése már hajnali 2 óra után engedélyeztetni javaslatot. Az egyedárusági cikkekre nézve a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kíván megállapodásra jutni s egyelőre arról van szó, hogy ez üzletek is vagy bezárnak vasárnap délután, vagy pedig az egyedáruság tárgyát képező cikkeket a többi áruktól teljesen elkülönítve tartoznak árulni s minden visszavétel esetén az árulási engedély megvonásával.

— **Az ipari, gyári- és kereskedelmi irodákban a munka (levelezés, könyvelés stb.) csak vasárnap délelőtt 11 óráig fog megengedtetni.** Ellenben kiterjesztetett a munkaszünet a borbély-, fodrász- és parókakészítő iparra, melyek üzői vasárnap déli 12 órakor tartoznak üzleteiket zárni és a fűszer-, bor-, tea-, csemege, liszt-kereskedésekre és szatócokra, melyek csak vasárnap délelőtt 11 óráig lehetnek nyitva. A sátor alatti kofa-üzletek, a speciális tej-, gyümölcs- és kenyérkereskedések azonban egész nap nyitva tarthatók. Általában az a hangulat uralkodott, hogy egyrészt a kivételek csak ipari szempontból nagyon fontos és figyelmet érdemlő esetekben engedélyezendők; másrészt pedig a munkaszünet mindazokra is kiterjesztendő, a kik erre nézve óhajukat nyilvánították s a hol ez a közönség érdekeinek sérelme nélkül tényleg keresztülvihető.

— **A táviratdíjak reformja.** A kormány a táviratdíjak és a táviratok kézbesítése ügyében reformokra szánta el magát. Az eddigi alapdíj és szódij megszüntetése mellett egy szó díját három krajcárban állapította meg. Alapdíj e szerint nem lesz, de a minimális díj csak 30 kr (10 szó) lehet. A kézbesítési díjakat már ez évi július 5-én lépetik életbe, a táviratdíjakat legkésőbb 1892. január 1-én. Az új díjrendszer ügyében a kormány a szomszéd államokkal is tárgyalásokat fog indítani.

— **A triestri általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 30-án Triestben tartott 59-ik közgyűlésén betérjesztette az 1890. évi mérlegeit.

A közgyűlésnek tett jelentésekből értesülünk, hogy az életbiztosítási ágban a díjtartalék 2,203.129 frt 35 krral szaporodott és 1890. december 31-én 28,927.291 frt 36 krra emelkedett és hogy az 1890-ben újonnan kötött biztosítások összege 17,696.232 frt 94 krra rugott, mi által az 1890. december 31-én érvényben levő biztosítások tőköszege 124,121.441 frt 72 krra szaporodott fel. Az évi díjbevétel az illetékekkel együtt 5,002.565 frt 89 krt tett ki.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágban a díjbevétel 9,017.000 frt 32 krt tett ki, mely összegből, mint minden tehertől mentes díjtartalék 2,250.646 frt 87 krt helyzetett tartalékba, míg az 1890. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények összege 24,167.306 frt 81 krra rug.

Az 1890-ben kifizetett károk összege 8,345.827 frt 21 kr. A társaság alapítása óta egész 1800. december 31-dikéig 235,717.767 frt 43 krnyi tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 143,424 káreset 44,315.616 frt 47 krnyi kártérítéssel hazánkra esik.

Az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 1890. december 31-én 1,209.030 frt 27 krra emelkedett, noha a kisorsolható értékpapírok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkésített nyereségtartalék az alapszabályok szerinti összegben 2,625.000 frttal, az ingatlanok tartalékalapja 1,289.840 frt 92 krral és a kétéves követelések tartaléka 80,000 frttal maradt változatlanul.

Az összes biztosítási alapok 5,245.432 frt 80 krról 43,303.671 frt 22 krra emeltettek és a következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlan vagyon és jelzálogok	900.90,07 frt 76 kr.
2. Kölcsönök intézeti életbiztosítási kötvényekre	2,807.812 „ 84 „
3. Kölcsönök állami értékpapírokra	33.648 „ 74 „
4. Értékpapírok	24,507.472 „ 98 „
5. Váltók	448.903 „ 81 „
6. Folyó számlák és adóok a hitelezők levonása után	627.774 „ 46 „
7. Pénzkészlet az intézetnél és bankoknál	2,189.050 „ 63 „
8. A részvényesek adólevelei	3,675.000 „ — „
	43,303.671 frt 22 kr.

Tiszta nyereség fejében 737.862 frt 41 kr. lón kimutatva, miből minden egyes részvényre 120 arany forintnyi (egyenlő 300 frankkal) jutalék esik.

Irodalom.

„Magyar Kertész.“ A Bornemissza Zoltán és Csapáry Dénes gazd. tan. szerkesztésében megjelenő című lap II-ik száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Cikkei a köve kezdek: A gyümölcsfák ápolásáról, Mednyánszky Sándortól. — A gyümölcsaszalás hasznossága, írta Gábor József. — Junius havi teendők. — Tévedések a gyümölcsfák trágyázása körül Liebbald Bénéttől. — Cseresznye magvetés — Szemzés. — Vegyesek. — Hirdetések. — A „Magyar Kertész“ fennállása óta mindig nagyobb tért hódított magának, részben szakszerű szerkesztése, különösen pedig olcsó előfizetési ára végett. Hogy ne említsünk egyebet, a kiadóhivatal kénytelen volt az utolsó számokat újból sajtó alá rendezni, hogy újabb rendelőt kioldogíthassa. Midőn még megemlítjük, hogy ezen kéthetenként 12—16 oldalon megjelenő gazdasági szaklap egész évi előfizetési árát 2 frt 40 kr., nem mulasztathatjuk el olvasóközönségünk figyelmét felhívni annak megszerzésére. Az előfizetési díjak a „Magyar Kertész“ kiadóhivatalába Nagyszőlősi útra (Ugocsa megye) küldendők.

Minek tartunk divatlapot? Hiszen a „Képes Családi Lapok“ „Nő a háznál“ című mellékletén a divatlevelek és divatképek, a divat minden mozzanatáról, mindegyik újabb tüneményéről hűsögesen értesítenek s azokon kívül közleményei a magyar családok háztartásának, gazdaságának minden ágát szakszerűen tárgyalják.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr s a kiadóhivatal

(Budapesten, nagy korona-utca 20. sz.), melyhez az előfizetéseket legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal.

A „BUDAPESTI HIRLAP“ ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁSA.

Főszerkesztő: **Rákosi Jenő.**
Felelős szerkesztő: **Csajthay Ferenc.**

Dolgozótársak: Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapódi István dr., Flammarion Kamill, Hecceg Ferenc, E Illés Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Őszi Kornél, Proff Sándor, báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugo, Telesi Sándor gróf, Tóth Béla, Vasskó Elemér.

A kiadóhivatal feje: Zilahy Simon.
A **Budapesti Hírlap** jun. 15-én tölti be fennállása tizedik évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időszerű sajtó közeleivel a magyar hírlapirodalom első tangu tagjává küzdött föl magát.

A **nemzeti irány** merész és elszánt kultusza egy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalomban biztosították neki a hírlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hírlap oly vezető szerepet játszik egyes kérdések sorsa megalakításában, minőre a Budapesti Hírlap aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem csak a véderő vitára emlékeztetünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a **Budapesti Hírlap** táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabbban pedig a közigazgatási javaslat első és döntő bírálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyítse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőbbség is az értelmi töké párosulva az írói tehetséggel; másodsor az abszolút függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabadítani s munkássá tenni a közérdeket javra, a minő a tisztességes sejtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az újság kénytelen magáról beszélni, ezt dicsekvésnek venné, annak megengesztelésére készsággal tesszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlannak. Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkön edd, nem egy harmadiknak, akár egyéneknek, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekozotnek, akár osztálynak sugalmazásából vagy egyoldalú érdekből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígéretet, hogy egy mint eddig, újságírói kötelességeinknek és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A **politikai vezetést,** a vezércikkek rovátát, Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendszeren. Jogi szakcikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovat-hoz nem kövte Edvi Károly kitéző tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben írónk és tanácsadónk Csapódi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakíró. A többi rovatok megoszlanak kipurált s nagyobb részt már évek óta a Budapesti Hírlap közönséget szolgáló több dolgozó társaink közt.

Irodalmi és tárcarovataink a mellett, hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sürően igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőre vannak állandóan bizva, miat **Tleki Sándor** ezredes **Tóth Béla,** **Rákosi Viktor** (Sipulusz), **Hecceg Ferenc,** **Baksay Sándor,** **Béla Henrik** és a főszerkesztő (—ő.), végül a világgraszólo hirt élvező **Flammarion Kamill,** a ki szintén állandó szerzőes viszonyban van a **Budapesti Hírlap**-pal.

A **regényosarnok** számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erüktől is a javát szerezhessük meg a **Budapesti Hírlap**-ban. **Csiky Gergely** kitűnő regény- és drámaírókat a sirneves francia: **Ohnet György** váltja fel. Egy olasz regény **Salvatore Farine** tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azszal, hogy tavaly megszerztük és közöltük **Stanley** legújabb művét afrikai expedíciójáról. Angonl regényeink, a melyekből évenként kettő-hármat szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, újdonságokat, az értesüléseket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindezt régóta egy el van látva a Budapesti Hírlap-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsülvényt helyezi lapja korrekcióját és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósítónk, Bécsben egész kis flókszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városok sajtó tudósítóink óvják közönségünk érdekeit és mindenív a haza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megcsik: külön kiküldött tudósítóink ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A **Budapesti Hírlap** irányja az élmúlt decennium alatt kiállotta képességeit kipróbálta. **Ebben a változtatlan irányban** fogja ezentul is teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Július 1-én fogjuk megkezdni **Ohnet György.** A gyűlölség adója című új regényének a közlését, mely a Budapesti Hírlap kizárólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhoz horva. vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt; negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora raggal kézbesítetik, az egész furdő-évsz alatt pedig előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalványval eszközölhetők cím alatt:

A „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

Közigazgatás.

Szemzés.

Kétféle szemzést különböztetünk meg, u. m. fás és vesszős szemzést.

A fás szemzésnél egy kéregpaizszal ellátott szemet illesztünk az alany felválasztott kérge alá, a vesszős szemzésnél pedig egy 2—3 szemmel bíró vessződarabot.

A szemzés a legsikeresebb oltási mód, mert egy oltási módnál sem nő az alanyba betett nemes szemből kijövő hajtás egy év alatt oly nagyra, mint ennél. Keresztülvitelére legtöbb időnk van, mert tavasztól a fák kilevelezésétől szeptember közepéig lehet gyakorolni. Hátránya azonban, hogy könnyű és gyakorlott kezet követel, a forró nyári napokban a hajtott helyzetbeni munka igen kifárasztja az embert s a szemzővesszőket messzire szállítani nem lehet.

1. A fás szemzés. Ideje a fák kilevelezésétől kezdve szeptember közepéig, mely időszak alatt t. i. az alany héja könnyen felválasztható.

A megeredéshez multhatlanul szükséges, hogy az alany héja fiatal és nedvdus legyen, (különösen áll ez a csontárokknál), mert a több éves és megfásult kérge a szempaizs fiatal és nedvdus héjával nem igen nő össze, tehát a szemzés alá legalkalmasabbak az 1, 2 és 3 éves növények. Fiatal 1, 2, 3 éves vadoncokat a föld színe felett 4—6 ctm. magasságban szemzünk, idősebb fáknál a korona hajtásaiba és galyaiba tesszük be a szemeket, melyek 3 évnél nem idősebbek.

Nagy szárazságban a megeredés kétséges, ilyenkor az alanyt néhány nappal a szemzés előtt jó erősen meg kell öntözni.

Az időre nézve megkülönböztetünk hajtó és alvó szemzést, a hajtó szemzésnél azt akarjuk, hogy a nemes szem még azon évben kihajtszon, melyben az alanyban betétetett, alvó szemzésnél azonban a szem azon évben, melyen betétetett, nem hajt ki, tehát alva marad csak a következő év tavaszán fog nekiindulni, előbb a fák kilevelezésétől júliusig, utóbbit júliustól szeptember közepéig hajtjuk végre.

Gyümölcsfáknál a hajtószemzést már nem igen alkalmazzák, mert a betett szemből kinövő nemes hajtás télig nem képes eléggé beéredni s erősebb teleken rendszerint kifagy, az alvóra betett szem azonban jövő tavasszal azonnal nekiindul s őszig elég ideje van a beérédésre.

Van azonban a hajtó szemzésnek egy módzata, melynek alkalmazásánál a nemes hajtásnak őszig elég ideje van beérni, t. i. ha nem ugyanazon évi zöld hajtásról, hanem télen szedett oltóvesszőről, tehát mult évi hajtásról vágjuk ki a szemmel ellátott paizsot, mert ez esetben nem kell addig várakozni, míg a zöld hajtások levélhóraljaiban levő szemek kifejlődtek, hanem azt tavaszkor azonnal foganatosíthatjuk, mihelyt az alany héját fel lehet választani. Ez szolgáljon magyarázatul ama fentebb jelzett állításra, hogy tavaszkor, a fák kilevelezésekor a hajtóra való szemzést azonnal meg lehet kezdeni.

A fás szemzés műtete következőleg vitek végbe:

A zöld hajtást, melyről a szemet le akarjuk venni, legjobb közvetlen a szemzés előtt a fáról levágni, egy-két napig azonban ezen hajtások vízzel telt edénybe dugva is eltarthatók. Szállítani csak rövid távolságra lehet, mert hamar elfonnyadnak.

Mindhárom esetben a levéltányérokat azonnal le kell vágni, hogy csak a levél nyele maradjon a hajtáson, nehogy a levelek sok nedves elpárologtatván, a hajtás idő előtt elfonnyadjon.

A levél nyele azért lesz meghagyva, hogy levételével a szem meg ne sérüljön s hogy a szempaizsot könnyebben lehessen kezelni. Télen szedett oltóvesszőknél természetesen ezen utóbbi előny elesik, miután ezek levéllyekekkel nem bírnak.

Csak akkor lehet a szemzéshez hozzáfogni, ha a levelek hóraljában ütt szemek keletkeztek.

A szemek kifejlődését, beérédését siettetni lehet az által, hogy a felhasználandó hajtások hegyét 10—12 nappal a szemzés előtt, tehát midőn azok még a fán vannak, lecsipjük. Legalkalmasabbak azon szemek, melyek a hajtás közepe táján vannak, miután ezek legjobban ki vannak fejlődve.

A szem levétele a hajtásról következőleg történik:

A kiválasztott szem alatt 6 milliméternyire késünk hegyét a fába akasztjuk s lefelé, a keresztbevágásig haladva, kevés fával együtt

a paizsot lemetszük. Azon eljárás, mely szerint csak a kérget vágják fel paizsokban s aztán a kéregpaizsot késhegygyel vagy csonttal óvatosan elválasztották a fától, kevésbé alkalmas eljárásnak bizonyult, mert igen gyakran megtörténik, hogy a szemcsira nem jön le a paizszal együtt, hanem a fán marad, mit onnan lehet megtudni, hogy ez esetben a paizs belső oldalán a szemhátra megett üreg, ezen helynek megfelelőleg pedig a fán (hajtáson) kiemelkedés látható, ilyenkor természetesen a szemzés meg nem eredhet.

Míg ellenben, ha a szempaizs egy vékony faréteggel együtt vétetik le a hajtásról, bizonyosak lehetünk arról, hogy a szemcsira a paizson maradt.

A paizs belső felületén maradt ezen vékony faréteget némelyek le szokták választani, de erre szükség nincs, mert ez az összeforrást legkevésbé sem akadályozza.

Hogy a késnek élesnek s tisztának kell lenni, magától értetődik.

A levágott szempaizsot most ajkaink közé vesszük, de úgy, hogy az meg ne nedvesedjék s hozzáfogunk az alany elkészítéséhez.

Kiválasztunk egy sima helyet s azon egy afa alakú bevágást csinálunk, melylyel a kérget egészen átvágjuk (a fába azonban bevágni nem szabad) a két sarkot a késünk hegyével kissé felválasztjuk, a szempaizsot beleillesztjük s alulról felfelé mindaddig toljuk a kérge alá, míg a szempaizs alsó vége az alanyon ejtett keresztbevágásig ér s abba belezökken.

Ezután a szemzés rafia háncscsal vagy pamutfonallal bekötöztetik, de beviaszolva nem lesz. A műtétet lehetőleg gyorsan kell keresztül vinni, nehogy a vágott részek a levegőnek sokáig kitéve élenyüljenek.

A szem az alany északi vagy keleti oldalán lesz betéve, hogy a nap heve ki ne száritsa. Ennek megakadályozása végett a szempaizs levélszárára egy levelet is lehet tűzni.

Ha az alany igen tuskés volna, ezeket egy-két héttel a szemzés előtt le kell tisztítani, nehogy a szem betevésénél akadályul szolgáljanak.

Hajtó szemzésnél a cél az, hogy a szem mielőbb kifakadjon, azért az alany a betett szem felett, mindjárt a szemzés befejezte után 14—16 ctm. magasságban levágatik, hogy a nedvek a betett szem felé tereltesse, midőn az több táplálékban fog részesülni. A meghagyott azokról minden szem eltávolítatik, nehogy azok kihajtván, a nemes szemtől vonják el a táplálékot. Ezen csonk azért lesz meghagyva, hogy ahhoz a nemes hajtás mintegy karóhoz hozzákötöttessék, júliusban azonban, midőn a nemes hajtás már kellőleg megerősödött, ezen csonk közvetlen a nemes hajtás felett levágatik s az így támadt seb oltóviaszszal lesz bekenve.

Alvó szemzésnél a betett szemnek azon évben kifakadni nem szabad, mert a gyenge hajtás télen át okvetlen elpusztulna, e miatt az alanyt a szem betétele után nem csonkítjuk meg, hanem érintetlenül hagyjuk, ennélfogva a nedvek nem fognak a betett szem felé terelteni, nem fog az több táplálékban részesülni s kifakadásra ingereltetni (csak annyit táplálékban fog részesülni, mennyi az alany nyali összeforradáshoz szükséges). Az alany ez esetben csak jövő évben kora tavasszal lesz megcsonkítva s csonk júliusban eltávolítva.

A 1. alakú bevágás két sarkán a kérget nem szabad a függélyes vonal egész hosszában felválasztani, mint azt sokan teszik, mert ez esetben az alanyon igen nagy seb ejtetik, hanem csak annyira, hogy a szempaizs felső vége alá férjen, a további utat a szempaizsnak magának kell megcsinálni, így az szorosabban áll az alanyon s az összeforrás biztosabb.

A paizs betétele után 12—14 nappal, ha a szem megeredt, a szempaizson lévő levélszár magától, vagy csekély érintésre leesik, ha ellenben a szem elromlott, a levélszár összefonnyad s még ezen időn tul is erősen függ a paizson. A siker biztosítása végett tanácsos az alanyba több szemet betenni.

2. A vesszős szemzés ugyanoly módon történik, mint a fás szemzés, csak hogy az alany felválasztott kérge alá nem a kérag paizs, hanem 2—3 szemmel ellátott vessződarab lesz betéve.

Lehet télen szedett oltóvesszőkkel tavaszkor s ugyanazon évben nőt, teljesen megért hajtással augusztusban alvóra szemezni, utóbbi esetben csak rövid hajtást, vagy hosszabb hajtásnak a végét használhatjuk, itt ugyanis az oltóvesszőnek felső végét megcsonkítani nem

szabad (a végső szemnek okvetlen rajta kell lennie), mert ha az oltóvessző felső vége le volna vágva, az könnyen beszáradna, mielőtt még az alany nyali összeforrás megtörtént volna.

A vesszős szemzésnél szintén csak a levéltányérok lesznek a oltóvesszőről le vágva, a levéllyekek rajta maradnak.

Az oltóvessző úgy lesz elkészítve, mint a qárosításnál, t. i. 1 1/2—2 stm. hosszú részutvá-gással, (a télen szedeát oltóvesszőknél a metszlap széleiről a kemény felhámot keskeny vonalban szintén levágjuk, hogy a szivacszerű zöld gylomány jobban kilássék), de arra ügyelni kell az oltóvessző megfaragásánál, hogy a szemek ne a metszlap felett, hanem oldalt álljanak mert ha a metszlap felett szem volna, az befelé, az alany felé nézne s kihajtván, az oltóvesszőt helyéből elmozdítaná.

Vesszős szemzéssel sokkal vastagabb alanyokat lehet beoltani, mint fás szemzéssel, csak hogy az alany kergének mindig simának kell lenni.

A kéreg az alanyon 1 alakban lesz felvágva, tehát megfordítva, mint a fás szemzésnél s az oltóvesszőt felülről lefelé toljuk a felválasztott kéregajkak alá. A bekötözés rafia háncscsal történik s valamint a tavaszi oltás, melyet télen szedett oltóvesszőkkel eszközölünk, úgy az őszi, azaz alvóra oltás is oltóviaszszal lesz bekenve.

Tavaszi oltásnál az alany azonnal meg lesz csonkítva, őszi oltásnál ellenben érintetlenül hagyatik, mint az már fentebb előadatott.

A szemzés alatt előtörő vadhajtásokat keletkezésükkor azonnal el kell távolítani, nehogy azok a nemes hajtásból a táplálékot elvonják. Mihelyt e nemes szemből vagy szemekből előtörő hajtások 6—8 ctm. hosszúságra növekedtek, a kötelék felbootatják s el lesz távolítva, nehogy az alanyba igen bevágjon.

Magyar Kertész.

Szerkesztői üzenetek.

„A Magyar Hírlap” újdonsági pályáza a lapunk 22-ik számában megjelent. Ajánlatot elfogadjuk, kérjük a b. lapjuk megindítását.

Végnélkül szívesen. Jövő számunkban jönni fog.

A lusta tudósító Csongrádon. Beküldött cikket jövő számunkban közölni fogjuk. Nem értjük miért igyekszik ön magát más megbízottjaként feltüntetni.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Bármely állású megbízható személyek, kik sorsjegytársaságok létrehozásához tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövedelmet nyerhetnek. Ajánlatok intézendők a Budapesti **Bankegyesület** részvénytársasághoz Budapesten. 2—4

Büchler Gábor
fűszer kereskedésében Mindszentben
egy jó házból való
fiu
tanoncul
azonnal felvétetik.

Hirdetmény.

Mindszent község váltságügyi bizottságának részéről közhírré tétetik, hogy a váltság tulajdonát képező „kétágu“ „kerektó“ és „szurtos“ nevű lapályokon termett gyékén és nád hétfőn f. hó junius 15-én d. e. 8 órakor nyilvános árverésen el fognak adni. A venni szándékozók a helyszínen jelenjenek meg.

Mihály József bírő.

Bizonylat.

Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“ Igazgatóságának Budapest, külső váci-ut 7.

Gyüd község részéről tanúsítjuk, hogy azon gőzcséplőgép, mely 1889. évben az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“-tól Budapecsten vétett és mely 1890. évben első ízben használtatott, az itteni

gazdaközönség teljes meglegedésére működött

s mind munkaképessége, mind kitűnő szerkezete közelműködésében részesült, ugyanazért ezen bizonyítványunkat a nevezett társaság részére készséggel kiadjuk s ajánlatunkkal kibővítjük.

A gőzcséplőgép 3 és fél lóerejű s tisztító szerkezettel bír. Gyüd, 1891. március hó 10-én.

Nyári s. k., Vizeli Béni s. k., Turos János s. k., jegyző. bírő. esküdt.

ÜGYNÖKÖK törvényileg megengetett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására általunk a mellé mindenhol felvételnek Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és Tsa BUDATPEST, Fürdő- és Dorottya-6-6 utca sarkán.

ASSICURAZIONI GENERALI 1890. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1890.)

Table with columns: BEVÉTEL, KIADÁS, A tétel neve, Üzlet, Vagyon, Összes bevétel, A tétel neve, Üzlet, Vagyon, Összes kiadások. Rows include: 1. Díjtartalék a múlt évről, 2. Tartalék oly károokra, melyek 1889. decz. 31-én még függőben voltak, 3. Díjak a törlesztések levonásával, 4. Kötvényilletékek, 5. Tőke elhelyezések jövedelme, 6. Nyereség különféle értékesítések folytán.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1890.)

Table with columns: A tétel neve, Készpénz, Tartalék, Összesen. Rows include: 1. Díjtartalék a múlt évről, 2. Tartalék 1889. decz. 31-én függőben levő károokra, 3. Díjbevételek, 4. Kötvényilletékek, 5. Díjtartalék átadott visszontbiztosításokra, 6. Elhelyezett tőkék jövedelme, 7. Nyereség különféle értékesítések folytán.

VAGYON Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1890. deczember 31-én. TEHER

Table with columns: A tétel neve, A, B, ÖSSZESEN, Folyó számla, A tétel neve, A, B, ÖSSZESEN. Rows include: 1. A részvényesek adó-levelei a tőke be nem fizett részéről, 2. Ingatlan bírtok, 3. Kötve- és jelzálogok a társaság életbiztosítási kötvényeire, 4. Kamatozó jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök, 5. Értékpapírok letétmennyezet államb- és más értékpapírokra, 6. Állam- és más értékpapírok, 7. Váltak a társaságban, 8. Értékek a jelzálogszámlának (alapsz. I. ca. e) pont), 9. Folyó számlák különböző bankoknál és hitelintézeteknél, 10. Készpénz készlet a tiszti és vezényelt igazgatóságok pénztárában, 11. Készpénz készlet a főkök pénztárában, 12. Maradvány a visszontbiztosítók számláiból, 13. Maradvány az intézet főköjainak számláiból, 14. Maradvány az A mérleg folyó számlájából, 15. Adóok különböző címek alatt, 16. Díjtartalék átadott élet-visszontbiztosításokra, 17. Bitorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, czéglablák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban, 18. Előlegzett jutalékok és szervezési költségek.

országbán, Ára 2 márká, üvegezve 4 márká. Csak is a „Hygrometer“ által. Ez óra alakú időjárás 24 órával előbb pontosan jezi az időt. Kapható Vereins-Centrale in Frauentdorf Baiern.

FIGYELHET AZ IDŐJÁRÁST ELŐRE MEGHATÁROZNI?

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Trianonban: Dr. Bassoni Richard, Basso M., hr. Bruck Ottó, dr. Calabi R., hr. Morpurgo József, Segré V. — A vezetőtárs: Basso János.

Nyomatott Mindszentben Goldstein és Náthán könyvnyomdájában.